

Gerrit (Ger) Pieter Barend van Onselen is geboren op 18 april 1904 in Den Haag. Hij was de zoon van Pieter Carolus Gerrit van Onselen (1881) en Jacoba Clasina Johanna van der Spek (1881).

Ger werd in 1918 lid van de padvinderij en was waarschijnlijk lid van Groep 6 Baron van Pallandtgroep. In 1936 is hij vanuit Indië betrokken bij de organisatie van het jubileum van die groep. De groep werd in 1911 opgericht als één van de troepen van de Jonge Verkenners met nummer 2. In 1913 kreeg het de naam Baron van Pallandtgroep. Na de oprichting van de NPV in 1915 kreeg de groep nummer 6. De leden droegen een paarse das.

Op 29 mei 1929 vertrok hij met de 'Insulinde' naar Batavia, NOI en vestigde zich daar. Hij werd oubaas bij groep 2, bruin, in Batavia. De groep werd later de Impeesagroep genoemd. Hij verhuisde vervolgens naar Semarang, waar hij in 1934 het kampvuur leidde rond Sinterklaas. Hij werd oubaas van de Zwarte Stam van groep 1 in Semarang. In juni 1935 gaf hij met Hopman Loogen leiding aan de patrouillewedstrijden in Semarang. Hij werd in 1936 assistent districtscommissaris voor Voortrekkers in Semarang. Hij was dat jaar betrokken als instructeur bij de oprichting van een IEV padvindersgroep. De groep werd begin 1937 geïnstalleerd. Er werd in 1937 ook een 'grijze padvindersgroep,' genoemd naar de berg Gadjah Moenkoer, opgericht waar alle leiding van Semarang en de omliggende plaatsen lid van konden worden.

Eind 1937 werd in Semarang een Padvinders transport-colonne opgericht, als onderdeel van bescherming tegen luchtaanvallen. Een transportcolonne was onderdeel van het Rode Kruis.

Tijdens de 5^e Wereld Jamboree in de zomer van 1937 in Vogelenzang was hij hopman van groep III van het contingent uit Nederlands Indië. Henk Muhlnickel was hier troepstaf. In het *Algemeen handelsblad voor Nederlandsch-Indië* deed hij uitgebreid verslag van de belevenissen.

In september 1938 werd gevierd dat de afdeling Semarang van de NIPV 20 jaar bestond. Ook Ger van Onselen was 20 jaar padvinder en hier werd bij stilgestaan.

Tijdens de mobilisatie in Indië was hij soldaat infanterie. Zijn verhaal deelde hij na de oorlog met Hopman Frans van der Veer: *Na van april tot 6 juni 1942 in kampen in Soerabaja gezeten ten hebben, naar Semarang (Kamp Djoernatan) voor het aanleggen van een startbaan tot 3 jan 1943. Terug naar Kamp Jaarmarkt in Soerabaja tot 18 april 1943, ingescheept naar Kamp Haroekoe (Ambon), (tijdens de reis 25 % van de bemanning overleden) terug naar Java met ziekentransport van 950 man. Overgescheept, maar 185 man mochten mee, dat schip is twee dagen later vergaan. Ik moest nog 3 weken wachten in Ambon, op 23 dec 1943 terug op Java. Op 14 sept 1944 begon een nieuw avontuur, ingescheept met bestemming Kamp Pakan Baroe via Padang. Ter hoogte van Indrapoera werden we getorpedeerd. op het schip waren 7865 man, 900 man werden gered. Van de 450 krijgsgevangenen en 450 anderen. Van de 450 gevangenen zijn er nog 80 over, de rest is overleden. Ik heb dus geboft dat ik het overleefd heb. Mijn slaapje aan boord was Hopman [Johannes] van der Veer (afkomstig uit Hilversum) uit Batavia.*

Het schip waarop hij zat was de Junyo Maru die op 16 september 1944 met 2300 krijgsgevangenen vertrok uit Batavia richting Padang op de westkust van Sumatra, met eindbestemming de Sumatra-spoorweg (Midden-Sumatra). Er waren diverse scouts aan boord. Deze groep krijgsgevangenen (bijna allemaal Nederlanders) bestond uit 1600 uit het 10e Bataljon-kamp en 700 uit het Kampong Makassar-kamp. Dit transport werd aangeduid als Java Party 23, het 23ste transport van krijgsgevangenen vanuit Java. Er waren tevens (ongeveer) 4200 Javaanse romusha's aan boord. Het totaal aantal gevangenen, bij vertrek aan boord, bedroeg dus ongeveer 6500.

Vlak voor de torpedering spraken Johannes van der Veer en Ger van Onselen over Scouting. Van Onselen zei: *We moeten als oude padvinders doen wât B.P.- altijd zei "Altijd vooruit denken wat we in geval van gevaar moeten doen, laten we afspreken wat we in geval van torpedering moeten doen!" We spraken toen af dat ik op zijn schouders zou klimmen om het ruim uit te komen en ik zal hem dan eruit trekken.*

Op 18 september 1944 werd het schip getroffen door twee torpedo's van HMS Tradewind voor de kust van Benkoelen aan de westkust van Sumatra. Na ongeveer 20 minuten zonk het schip. Hierbij verdronken 1626 krijgsgevangenen en ongeveer 4000 romusha's.

Van Onselen schrijft ook hierover in zijn dagboek: Een half uur later de torpedering! Zo gezegd zo gedaan. Ik stond al spoedig op een dekbalk. En nu de kunst om mijn broeder scout er uit te trekken. Ik gaf hem een hand en ogenblikkelijk hingen 7 man er aan (3 ribben gekneusd). Even later lukte het me en stonden we beide op het dek. Ik ben toen weer naar het ruim gegaan om van boven af de paniek te bedaren, wat me lukte. Ik heb de Veer nooit meer teruggezien.

In de uren (dagen) na de torpedering werden 674 krijgsgevangenen en (ongeveer) 200 romusha's opgepikt door Japanse schepen. Zij werden ondergebracht in de Gevangenis

van Padang. Enige dagen na aankomst in Padang werden de krijgsgevangenen in groepen eerst per trein naar Pajamkoemboe en vervolgens per vrachtauto naar Pakan Baroe, Kamp 3 gebracht. Hij werden ze tewerkgesteld aan de Pakan Baroe-spoorweg op Sumatra.

Deze spoorweg moest een spoorverbinding geven tussen Noord-Sumatra (Medan) en Midden-Sumatra (Padang), nodig voor de Japanse oorlogvoering. De spoorlijn verbond Pakan Baroe (aan de noordzijde) met Moearo (aan de zuidzijde) en werd ongeveer 220 km lang. Het werk aan de spoorweg begon op 24 mei 1944. De Pakan Baroe-spoorweg was korter dan de Birmaspoorweg, de bekendste 'dodenspoorlijn', maar het aantal slachtoffers was veel hoger. De capitulatie van Japan op 15 augustus hielden de Japanners destijds voor de dwangarbeiders verborgen. In plaats daarvan werd, op 15 augustus 1945, tussen kamp 10 en 11 de Pakan Baroe spoorweg ceremonieel geopend. Een ceremonie met officiële toespraken, fanatiek banzai-geroep en het slaan van een goudkleurig klinknagel. De dwangarbeiders aan de Pakan Baroe spoorweg moeten hierna nog dagen doorwerken tot de gehele lijn voltooid was. Pas rond 24 augustus 1945, toen de lijn voltooid was, werd hen verteld dat de oorlog voorbij was.

Van Onselen heeft de oorlog overleefd en schreef op 31 maart 1946 zijn belevenissen aan hopman Frans van der Veer. Ze werden opgenomen in *Achter Kawat en Gedek*. Op 10 mei 1946 ging hij met de Skymaster, een vliegtuig, van Batavia naar Amsterdam. Ger trouwde op 28 augustus 1936 in Den Haag met Kaatje Eyl (1903-1962). Later keerde hij met zijn vrouw weer terug naar Indië. In 1948 werd hij weer benoemd als assistent districtscommissaris in Semarang. Hij was toen directeur bij NV Onseco in Semarang.

In 1952 staat in een bericht in de krant dat hij is vrijgelaten in Indonesië en als één van de 'Westerling-arrestanten' gezien werd. In 1954 werd hij gerepatriëerd naar Nederland met de MS JAPARA. Hij kwam samen met zijn vrouw aan op 14 april 1954 in Rotterdam.

Ger is overleden op 11 oktober 1983 en ligt begraven in Zoetermeer.

Meer informatie

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)
[Haagsche courant » 05 jun 1929 - Art. 82 | Delpher](#)
[! passagierslijst 'Johan van Oldenbarnevelt' \(aug. 1937\) \(google.com\)](#)
[! passagierslijst m.s. 'Dempo' \(juni 1937\) \(google.com\)](#)
[Junyo Maru](#)
[Junyo Maru \(schip, 1913\) - Wikipedia](#)
[Java Party 23 overlevenden \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[Java Party 23 overledenen \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[Makassar \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[Makassar \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[Palao \(japansekrijgsgevangenkampen.nl\)](#)
[Japara 1951-1957.pdf \(igv.nl\)](#)

[Overlijden Kaatje Eijl op 10 juni 1962 te Delft » Open Archieven](#)
[CBG Verzameling - paspoortarchief](#)
[Provinciale Zeeuwse Courant | 11 augustus 1952 | pagina 9 - Krantenbank Zeeland](#)
[Junyo Maru \(schip, 1913\) - Wikipedia](#)
[G. P. B. van Onselen - Ons Land](#)
[Zoetermeer - Begraafplaats Binnenweg - Rinie-Eijl-1903-1962 \(online-begraafplaatsen.nl\)](#)
[Raymond Westerling - Wikipedia](#)
[Moesson | 1 juli 1995 | pagina 50 - Moesson Digitaal Tijdschriftenarchief \(pictura-dp.nl\)](#)
Het Indisch leidersblad, juni 1937
[Zoeken \(cbgverzamelingen.nl\)](#)
[Bataviaasch nieuwsblad » 06 jul 1929 - Art. 210 | Delpher](#)
[De locomotief » 06 dec 1934 - Art. 185 | Delpher](#)
[De locomotief » 21 feb 1936 - Art. 202 | Delpher](#)
[De locomotief » 02 maa 1936 - Art. 173 | Delpher](#)
[Algemeen handelsblad voor Nederlandsch-Indië » 25 aug 1936 - Art. 34 | Delpher](#)
[De locomotief » 13 feb 1937 - Art. 122 | Delpher](#)
[De locomotief » 05 nov 1937 - Art. 157 | Delpher](#)
[De locomotief » 06 nov 1937 - Art. 159 | Delpher](#)
[De locomotief » 17 sep 1937 - Art. 154 | Delpher](#)
[Algemeen handelsblad voor Nederlandsch-Indië » 14 sep 1937 - Art. 14 | Delpher](#)
[De locomotief » 15 sep 1938 - Art. 26 | Delpher](#)
[Algemeen handelsblad voor Nederlandsch-Indië » 19 sep 1938 - Art. 13 | Delpher](#)
[De locomotief » 07 jan 1936 - Art. 221 | Delpher](#)
[De locomotief : Samarangsch handels- en advertentie-blad » 09 feb 1948 - Art. 84 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.